

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/43 van 15 juni 2021

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	houdende het subsidieregister
roepnaam	(decreet subsidieregister)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 28 mei 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 31 mei 2021 van de heer Koen Algoed, secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting (FB);

Gelet op de bespreking op de zitting van de VTC van 15 juni 2021 waarbij beslist wordt het dossier af te handelen in een schriftelijke procedure;

Brengt op 15 juni 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De secretaris-generaal van FB (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 31 mei 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering houdende het subsidieregister (hierna "het Ontwerp").
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Dit ontwerp van decreet beoogt volgens de memorie van toelichting een wettelijke basis te creëren voor de oprichting van een **centraal en publiek toegankelijk Vlaams subsidieregister**.
4. Het subsidieregister heeft tot doel om alle subsidiestromen van de Vlaamse overheid aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen overzichtelijk in kaart te brengen om meer transparantie in de besteding van overheidsmiddelen te bewerkstelligen en om dubbele subsidiëring te helpen vermijden.
5. Om dit mogelijk te maken bevat het voorliggende Ontwerp een **verplichting in hoofde van Vlaamse subsidieverstrekkers om de relevante subsidiegegevens mee te delen** aan de beheerder van het subsidieregister, zijnde de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen.
6. Om de vereiste gegevensstromen mogelijk te maken en meer specifiek conformiteit met AVG en de regels inzake openbaarheid van bestuur te verzekeren (gelet op de problematiek “bedrijfsgevoelige informatie”), vereist de operationalisering van het subsidieregister volgens de adviesvragers een decretale verankering.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. Het subsidieregister zal een overzicht bieden van de vastgelegde, te vereffenen en uitbetaalde subsidies aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen.
8. Het bijzondere eraan in het kader van de bescherming van persoonsgegevens, is vooral dat het register in principe **openbaar** zal zijn (zie infra).
9. Subsidies die rechtstreeks aan natuurlijke personen worden verstrekt, worden volgens de memorie van toelichting (p.3) niet mee opgenomen in het subsidieregister. De rapportering hierover gebeurt louter op een geaggregeerd niveau opdat er geen individuele personen mee kunnen worden geïdentificeerd.
10. De gevraagde gegevens zullen inderdaad meestal geen persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1), AVG betreffen als zij louter informatie over rechtspersonen bevatten. Er kan echter niet worden ontkend dat deze gegevens in bepaalde gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met specifieke identificeerbare natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd, bijvoorbeeld als ze worden verleend aan een rechtspersoon met dezelfde naam van de natuurlijke persoon/personen¹. Het is in ieder geval niet duidelijk of deze situatie uitgesloten wordt en de tekst lijkt niet van dergelijke uitsluiting uit te gaan aangezien de verwerking van persoonsgegevens erin behandeld wordt.
11. Onder dit voorbehoud stelt de VTC vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn:
 - de aanvrager van een subsidie;
 - de raadgevers van het subsidieregister (zie infra);en dat het minstens de volgende gegevens betreft
 - identificatiegegevens;
 - de bedragen van de vastgelegde, te vereffenen en uitbetaalde subsidies.

¹ Gegevens over rechtspersonen onrechtstreeks over natuurlijke personen gaan, voor zover uit de officiële benaming van de rechtspersoon de identiteit van een of meer natuurlijke personen blijkt. H.v.J., 9 november 2010, in de zaak C-92-09 en C-93/09.

12. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

13. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
14. De VTC stelt vast dat er nog geen rechtvaardigingsgrond werd benoemd².
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
16. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁴ of punt e)⁵ van de AVG omkadert, **in principe**⁶ minstens de volgende **essentiële elementen** van die verwerkingen zou moeten vermelden:
- het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁷;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁸;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁹.

² Dit kan eventueel in de memorie van toelichting.

³ Zie DEGRAVE, E., *“L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁴ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁵ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁶ Elementen die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen, namelijk om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (wettelijke basis) en de conformiteitstoets aan de AVG.

⁷ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁸ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

⁹ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

3. Doelbinding

17. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
18. De volgende doeleinden van het subsidieregister worden in het Ontwerp vermeld (artikel 3):
- intern en extern een transparant overzicht van de subsidiestromen bieden, onder meer met het oog op de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekkers en de informatiedeling over de verstrekte subsidies;
 - de subsidiestromen optimaliseren, onder meer om dubbele subsidiëring te kunnen tegengaan.
19. Wat het tegengaan van dubbele subsidiëring betreft, wordt er volgende verduidelijking gegeven in de memorie van toelichting:
- “De controle op dubbele subsidiëring blijft de keuze en verantwoordelijkheid van de bevoegde minister. Het is geenszins de bedoeling dat er een systematische of automatische controle op dubbele subsidiëring gebeurt bij de voor het subsidieregister bevoegde entiteit. Er is ook geen geautomatiseerde verwerking of automatische besluitvorming voorzien als vermeld in afdeling 4 van de AVG.”*
20. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

21. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
22. In artikel 9 van het Ontwerp wordt de bevoegde instantie die het subsidieregister beheert aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke. De bevoegde instantie werd gedefinieerd als de instantie vermeld in artikel 2, 5°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.
23. De subsidieverstrekkers worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke voor het opladen van de relevante gegevens in het subsidieregister.
24. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹⁰ voor het register al dan niet noodzakelijk is.

5. Minimale gegevensverwerking

25. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
26. De **categorieën betrokkenen** worden aangeduid in artikel 4, §2 van het Ontwerp:

¹⁰ Voor richtlijnen over, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

- aanvragers van een subsidie;
 - subsidiebegunstigden;
 - subsidieverstrekkers
 - de raadgevers van het subsidieregister (§2, tweede lid).
27. Wat de laatste categorie betreft, lijkt het de VTC niet waarschijnlijk dat deze natuurlijke personen zijn, maar hun vertegenwoordigers of contactpersonen natuurlijk wel.
28. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van gegevens** zijn aangeduid in artikel 4, §1 van het Ontwerp dat bepaalt welke gegevens in het register kunnen worden verwerkt en in §2 waar de volgende categorieën persoonsgegevens worden aangeduid:
- contactgegevens zoals een naam en adres;
 - beroeps- en opleidingsgegevens;
 - financiële gegevens.
29. De VTC merkt op dat als identificatiegegevens in de eerste paragraaf van artikel 4 het ondernemingsnummer en naam en adres worden vermeld en niet het Rijksregisternummer. Dit sluit aan bij de doelstelling om enkel rechtspersonen en feitelijke verenigingen te vatten.
30. De VTC wijst erop dat eens de gegevens aan een natuurlijke persoon kunnen worden verbonden, zij informatie vormen over die natuurlijke persoon en als persoonsgegevens moeten worden beschouwd, dus in dat geval zijn alle gegevens over de subsidie of premie persoonsgegevens.
31. Het is de VTC niet duidelijk waarom de categorie “opleidingsgegevens” hier wordt vermeld.
32. De VTC wijst erop dat financiële informatie voor zover ze betrekking heeft op natuurlijke personen, in bepaalde gevallen¹¹ beschouwd kan worden als “gevoelige gegevens of gegevens van zeer persoonlijke aard”¹². (zie verder onder “beveiliging”).
33. In §3 van artikel 4 wordt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven de gegevens, vermeld in paragraaf 1, aan te passen. Als dit gebeurt, zullen terug de nodige proportionaliteitsafwegingen moeten worden gemaakt.
34. De memorie van toelichting benadrukt dat de Vlaamse Regering geen gegevens kan toevoegen die niet onder een van de categorieën vermeld in paragraaf 2 vallen.
35. Wat de raadgevers van het subsidieregister betreft, wordt in het tweede lid van §1 van artikel 4 vermeld dat registratiegegevens kunnen worden verwerkt. Hiermee worden volgens de memorie bijvoorbeeld het IP-adres of cookies van de websitebezoekers bedoeld. Daar wordt aan toegevoegd dat aansluiting zal worden gezocht bij het al bestaande privacy- en cookiebeleid van de Vlaamse overheid.
36. De VTC beoordeelt dit positief in de mate dat dat beleid conform is met de toepasselijke wetgeving.
37. In artikel 7 wordt er bepaald wie **toegang** krijgt tot het register:
- de subsidieverstrekkers, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.
 - het publiek via een website zonder toegangscontrole, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

¹¹ Dat is bijvoorbeeld het geval als deze informatie betrekking heeft op het inkomen, maar bijvoorbeeld ook op financiële moeilijkheden (bijvoorbeeld de premies n.a.v. COVID-19) waarvan de kennis concurrentiële nadelen voor de betrokkene kunnen opleveren.

¹² Zie richtsnoeren van de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 (nu Data Protection Board) van 4 oktober 2017 over de Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (p 11 punt 4). <https://overheid.vlaanderen.be/richtsnoeren-voor-gegevensbeschermingseffectbeoordelingen-wp29>.

38. Doordat in de memorie benadrukt wordt dat *“de informatiedeling over de verstrekte subsidies niet beperkt is tot uitwisseling tussen de subsidieverstrekkers zelf, maar evenzeer met de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen alsook met externen zoals parlementsleden of raadgevers van het subsidieregister”*, vraagt de VTC zich af of de parlementsleden onder *“het publiek”* vallen. Zoniet, dan dienen ze apart vermeld te worden¹³. De administratie zelf dient ook nog uitdrukkelijk vermeld te worden, bij voorkeur met aanduiding (eventueel in een uitvoeringsbesluit) van de specifieke diensten (bij functie – niet bij naam).
39. De Vlaamse Regering kan de publieke beschikbaarheid van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, beperken.
40. De VTC stelt zich de vraag of, voor wat betreft het publiek maken van gegevens als een beschrijving van de activiteit (in combinatie met een specifieke premie of subsidie), geen financieel risico kan inhouden voor de betrokkenen in een (internationale) concurrentiële markt, bijvoorbeeld voor een innovatieve eenmanszaak.
41. Het is volgens de VTC aangewezen om informatie die kan beschouwd worden als persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG uit te zonderen van het bekendmaken aan het publiek. Voor de actieve openbaarmaking van persoonsgegevens moet een uitvoerige motivering kunnen worden gegeven en die ontbreekt op dit ogenblik. Er zou ook¹⁴ een specifieke toestemming kunnen gevraagd worden.
42. In artikel 10 van het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens door een algemene verwijzing naar de toepasselijke wetgeving.

“Art. 5. De subsidieverstrekkers registeren de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, in het subsidieregister voor alle subsidies die ze aan subsidiebegunstigden verstrekken voor de periode die bepaald wordt in artikel 8, eerste lid.

Art. 6. §1. De subsidieverstrekkers bezorgen periodiek en gestructureerd alle gegevens, vermeld in artikel 4, §1, elektronisch aan de bevoegde instantie [...]”

43. Voor wat persoonsgegevens betreft zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Dit geldt ook voor de mededelingen aan de bevoegde instantie in het kader van haar toezicht op de subsidieverstrekkers (artikel 12 van het Ontwerp).
44. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
45. Wat de **bewaartermijn** betreft, wordt in artikel 8 van het Ontwerp bepaald dat de gegevens die zijn opgenomen in het subsidieregister worden gewist tien jaar na de datum waarop ze in het subsidieregister zijn opgenomen. Voor zover toch persoonsgegevens publiek worden gemaakt, beveelt de VTC aan om die te beperken in de tijd.
46. De termijn wordt verantwoord in de memorie van toelichting:

“Om het uitgevoerde subsidiebeleid te kunnen visualiseren, analyseren en vergelijken binnen een zekere tijds kader, is vereist – in een continue cyclus – om minstens de data van twee legislaturen of minstens de 10 meest recente jaren te verwerken en te bewaren. Zo kan het gevoerde subsidiebeleid binnen een historisch kader worden geduid. Opdat het subsidieregister optimaal kan werken en gelet op de subsidiemisbruiken (die ook recent ruime media-aandacht kregen), is een blik op historische data noodzakelijk en gelet op bovenstaande argumentatie ook proportioneel.”

¹³ Als hier *“publiek”* bedoeld wordt zoals bedoeld in het bestuursdecreet dan omvat het publiek ook parlementsleden en dienen zij niet afzonderlijk worden vermeld, tenzij er aan parlementsleden meer rechten zouden toekomen.

¹⁴ Hier bedoeld als een beschermende maatregel, niet als rechtvaardigingsgrond.

47. De VTC beoordeelt deze termijn als conform met artikel 5.1., e), AVG. Ze wijst er wel op dat de termijn niet kan gelden voor de gegevens die aan het publiek worden openbaar gemaakt en adviseert om daar aandacht aan te geven bij het bepalen van welke gegevens effectief openbaar worden gemaakt.

6. Juistheid

48. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
49. Artikel 10 van het Ontwerp bepaalt dat de bevoegde instantie een kwaliteitscontrole uitvoert op de informatie die in het subsidieregister is opgenomen en dat de Vlaamse Regering de voorwaarden voor de uitvoering van de controle nader kan bepalen.
50. De memorie van toelichting legt uit dat de Vlaamse administratie bevoegd voor financiën en begrotingen als verwerkingsverantwoordelijke verplicht is om de kwaliteit van de in het subsidieregister opgenomen gegevens te controleren en dat deze verplichting onder meer, maar niet uitsluitend voortvloeit uit de AVG.
51. Artikel 12, §2 van het Ontwerp bepaalt dat de bevoegde instantie de gegevens die de subsidieverstrekkers ter beschikking stellen in voorkomend geval kan aanvullen, wijzigen of verwijderen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet. Dit kan een extra garantie zijn voor de juistheid van het register.
52. De VTC beoordeelt deze maatregelen positief.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

53. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
54. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 58, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.
55. Artikel 11 van het Ontwerp behandelt informatieplichten zoals de titel van het hoofdstuk zegt:

“Artikel 11

De subsidieverstrekker verzekert dat de subsidiebegunstigde uitdrukkelijk op de hoogte is gebracht van de mogelijke publicatie van zijn gegevens in het subsidieregister bij voorkeur bij de aanvraag van de subsidie of uiterlijk bij de beslissing tot toekenning van de subsidie.

Voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet geldt als fictie dat de subsidiebegunstigden hun toestemming verleend hebben om hun gegevens openbaar te maken in het subsidieregister. In dit geval is het immers niet meer mogelijk om een kennisgeving te doen voorafgaand aan de toekenning van de subsidie.”

56. Voor de VTC is het niet duidelijk of de twee paragrafen van dit ontwerpartikel beide het openbaar maken bedoelen (publiceren in een register – bv. voor de controle door de administratie - betekent niet automatisch openbaar maken). Voor zover het persoonsgegevens betreft, verwijst de VTC naar haar opmerkingen in verband met het openbaar maken voor het publiek. Ze wijst er ook op dat - weer wat persoonsgegevens betreft - een **fictieve toestemming** geen geldige toestemming voor een verwerking is in het kader van de AVG.

8. Beveiligingsmaatregelen

57. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend

beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

58. De VTC wijst erop dat aangezien het financiële informatie kan betreffen en informatie waarvan de kennis door een derde een impact kan hebben op de financiële toestand van de betrokkenen (zie hoger), het aangewezen is dat de nodige aandacht wordt besteed aan de beveiliging van de verwerking.
59. De VTC herinnert eraan dat niet alleen het verlies of de onrechtmatige toegang tot persoonsgegevens moeten voorkomen worden, maar ook de onbeschikbaarheid en onder andere bij het publiek maken van de persoonsgegevens, de juistheid ervan.
60. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁵ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁶ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁷ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁸.
61. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁹.
62. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²⁰.

III. BESLUIT

63. De VTC adviseert in eerste instantie om alle persoonsgegevens (luik 1) uit te sluiten van openbaarmaking aan het publiek (luik 5).
64. De VTC is van oordeel dat voor het overige het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid en voor zover het persoonsgegevens betreft:
- de rechtsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting (luik 2);
 - de categorie opleidingsgegevens herbekijken (luik 5);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken of delegeren aan de Vlaamse Regering en daarbij het gebruik van de toestemming opnieuw evalueren (luik 7).

¹⁵ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁶ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁷ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁸ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁹ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²⁰ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-06-30 00:00:14 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

